

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 787)

Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/780)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-776/04648

14.10.1994

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 26.8.1994 tarihinde kararlaştırılan "Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller
Başbakan

GEREKÇE

Uyuşturucu maddeler konusu uluslararası düzeyde iki ana sözleşmeyle düzenlenmiştir: 1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi ve 1971 tarihli Psikotrop Maddeler Sözleşmesi. Esas itibarıyla konunun yasal arz yönünü düzenleyen bu iki Sözleşmenin uygulanması, bir süre sonra, konunun öteki yüzüyle yani uyuşturucu madde kaçakçılığıyla mücadelede de, uluslararası işbirliğinin bir sözleşme çerçevesinde düzenlenmesi gereğini ortaya çıkarmıştır. Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi bu ihtiyacı karşılamak için Birleşmiş Milletler çerçevesinde hazırlanmıştır.

Sözleşmenin ülkemiz açısından içerdiği yeni ve önemli hususlar özetle aşağıdadır :

- Giriş bölümünde uyuşturucu madde kaçakçılığının ve kötüye kullanımının insan sağlığı, toplum yapısı ve hatta devletin egemenliği açılarından vahim boyutlara ulaştığı, bunlarla mücadelede sürdürülen uluslararası işbirliğinin de böyle bir sözleşme çerçevesinde sıkılaştırılması gerektiği ifade edilmekte, bu arada uyuşturucu madde kaçakçılığı ile öteki örgütlü suçlar arasındaki bağlara ve bunların olumsuz sonuçlarına dikkat çekilmektedir :

- Tanımlar başlıklı 1 inci maddede, kaçakçılıkla uluslararası düzeyde mücadele alanında son yıllarda yaygınlaşmakta olan kontrollü teslimat yönteminin de tanımı yapılmaktadır :

- Suç ve cezalar başlıklı 3 üncü maddede :

a) Uyuşturucu madde kaçakçılığı kapsamında sayılması gereken tüm fiiller meyanında :

1. Kendisi uyuşturucu madde olmayan fakat uyuşturucu madde yapımında kullanılması zorunlu olan bazı kimyasal maddelerin kaçakçılığı da suç kavramına dahil edilmektedir.

2. Karaparanın aklanması suç kavramına dahil edilmektedir;

b) Uyuşturucu madde kaçakçılığına ilişkin davalarda failin uluslararası öteki suç örgütlerine üyeliği ağırlaştırıcı sebep sayılmaktadır;

- Müsadere başlıklı 5 inci maddede, karaparanın ve karaparadan sağlanan kazançların müsadereye tabi olacağı hükme bağlanmaktadır;

- Suçluların iadesi başlıklı 6 ncı madde, uyuşturucu madde kaçakçılığı kapsamına giren tüm suçların faillerinin iade edilebileceği ilkesini getirmektedir;

- Karşılıklı adli yardımlaşma başlıklı 7 nci madde, banka ve şirket hesap ve kayıtlarının da adli yardım kapsamında başka ülkelerden istenebileceği ilkesini getirmektedir;

— Başka işbirliği ve eğitim şekilleri başlıklı 9 uncu madde, değişik ülkelerin kolluk güçleri arasında uyuşturucu irtibat görevlileri atanmasına cevaz vermektedir;

— Ticarî taşımacılar başlıklı 15 inci madde yolcu ve eşya taşımacılığı yapan şirketlerin, posta servisleri başlıklı 19 uncu madde de posta servislerinin uyuşturucu madde kaçakçılığında kullanılmasına karşı önlemler getirmektedir;

— Deniz yoluyla kaçakçılık başlıklı 17 nci madde, kaçakçılıkla özellikle açık denizde yapılacak mücadelede alınabilecek önlemleri içermektedir;

— Anlaşmazlıkların çözümlenmesi başlıklı 32 nci madde, sözleşmenin uygulanmasından kaynaklanacak uyuşmazlıkların, Uluslararası Adalet Divanının zorunlu yargı yetkisine tabi olacağını hükme bağlamakta, ancak isteyen ülkelerin Sözleşmenin onaylanması sırasında yapacakları bir beyanla bu hükümle bağlı olmamalarına da imkân sağlamaktadır. Tarafımızdan da bu yolda bir beyanda bulunulması gerekli görülmektedir.

Sözleşmeye taraf olmamız uyuşturucu maddeler konusunda önemli bir yer işgal eden ve olumlu bir isme sahip olan ülkemizin gelişmelerin gerisinde kalmaması açısından önem taşımaktadır. Uyuşturucu madde kaçakçılığından sağlanan karaparanın aklanmasının mevzuatımızda bu şekilde "suç" olarak belirlenmesi, kaçakçıların yasadışı kazançlarından yararlanmalarını önemli ölçüde önleyebilecektir. Kontrollü teslimat yönteminin uluslararası düzeyde uygulanabilmesi, birden fazla ülkede faaliyetlerini sürdüren kaçakçılık şebekelerinin elebaşlarının yakalanmasına olanak sağlayacaktır. Kendisi uyuşturucu madde olmamakla birlikte uyuşturucu madde yapımında kullanılması zorunlu olan kimyasal maddelerin uluslararası denetimi, Türkiye tarafından 1930'lu yıllardan bu yana ısrarla savunulan bir husustur.

Özetle Sözleşmenin onaylanması, uyuşturucu madde kaçakçılığıyla gerek yurtiçinde gerek uluslararası düzeyde daha kapsamlı ve verimli şekilde mücadele edilmesini sağlayacak ve kaçakçılıktan sağlanan kazançların terörizm gibi başka yasadışı faaliyetlere yönlendirilmesini güçleştirecektir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 11780

Karar No.: 47

26.1.1995

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Adalet ve Dışişleri Bakanlıkları temsilcilerin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görüldükçe maddelerin geçilmesi kabul edilmiş ve Tasarı, Bakanlar Kurulundan gelen şekli ile aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Ali Yalçın Öğütcan

Adana

Kâtip

Ali Rıza Gönül

Aydın

Üye

Ethem Kelekçi

Afyon

Üye

Baki Tuğ

Ankara

Sözcü

Cemal Özbilen

Kırklareli

Üye

Uğur Aksöz

Adana

Üye

Abdullah Ulutürk

Afyon

İmzada bulunamadı

Üye

H. Orhan Ergüder

İstanbul

Üye
Suha Tanık
İzmir
Üye
H. Cavit Erdemir
Kütahya

Üye
Hasan Afsar
Konya
Üye
Fethullah Erbaş
Van

Üye
Cemil Erhan
Ağrı

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No.: 1/780
Karar No.: 22

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Uyuşturucu ve Psicotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 16.2.1995 Tarihli 7 nci Birleşiminde Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı Temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

1961 Tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi ve 1971 Tarihli Psicotrop Maddeler Sözleşmesi, esas olarak konunun yasal arz yönünü düzenlemekle birlikte bu iki sözleşmenin uygulanması, bir süre sonra, konunun bir başka boyutu olan uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede de, uluslararası işbirliğinin düzenlenmesi gereğini ortaya çıkarmıştır.

Uyuşturucu madde kaçakçılığıyla yurt içinde ve uluslararası düzeyde en etkin şekilde mücadele edilmesini sağlamak amacıyla güden Tasarı, Komisyonumuzca uygun bulunarak aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuzca bu Tasarının Genel Kurulda; Adalet Komisyonunda 26.1.1995 tarihinde kabul edilen Uyuşturucu ve Psicotrop Maddelerin Kaçakçılığı ile Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesine İlişkin Kanun Tasarısı ile aynı tarihte görüşülmesi uygun mütalaa edilmektedir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili
Fethi Akkoç
Bursa
Kâtip
İrfan Demiralp
Samsun
Üye
Mehmet Sağdıç
Ankara
Üye
İsmet Sezgin
Aydın
Üye
Şerif Ercan
Edirne
Üye
Leyla Yeniay Köseoğlu
İstanbul

Sözcü
Yüksel Yalova
Aydın
Üye
M. Selahattin Kılıç
Adana
Üye
Tunç Bilget
Aydın
Üye
Hüsamettin Öriuç
Bursa
Üye
B. Doğançan Akyürek
İstanbul
Üye
Ahmet Dökülmez
K. Maraş

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Uyuşturucu ve Psicotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — “Uyuşturucu ve Psicotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi”nin, 2 nci maddedeki beyanla onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Türkiye Cumhuriyeti Uyuşturucu ve Psicotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin 32 nci maddesinin dört numaralı fıkrası uyarınca, bu Sözleşmenin 32 nci maddesinin iki ve üç numaralı fıkraları ile bağlı değildir.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. T. Çiller

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.

M. Karayalçın

Devlet Bakanı

Y. Aktuna

Devlet Bakanı

D. F. Sağlık

Devlet Bakanı

Ö. Alpago

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı

A. A. Doğan

Devlet Bakanı

S. Sümer

Devlet Bakanı

Ş. Erdem

Millî Savunma Bakanı

M. Gölhan

Dışişleri Bakanı

O. M. Soysal

Millî Eğitim Bakanı

N. Ayaz

Sağlık Bakanı

D. Baran

Tarım ve Köyişleri Bakanı

R. Şahin

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. Döner

Kültür Bakanı

T. Savaş

Orman Bakanı

H. Ekinci

Devlet Bakanı

N. Cevheri

Devlet Bakanı

A. Ş. Ereğ

Devlet Bakanı

B. S. Dağ

Devlet Bakanı

A. E. Kıratlıoğlu

Devlet Bakanı

A. Köylüoğlu

Devlet Bakanı

A. Ataç

Devlet Bakanı

A. Gökdemir

Adalet Bakanı

M. Moğultay

İçişleri Bakanı

N. Mentese

Maliye Bakanı

İ. Atilla

Bay. ve İskân Bakanı

M. Yılmaz

Ulaştırma Bakanı

M. Köstepen

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

N. Matkap

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

V. Atasoy

Turizm Bakanı

H. Çulhaoğlu

Çevre Bakanı

R. Akçalı

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 787)

**ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin
Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler
Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun
Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. – Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. – Tasarının 3 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. – Tasarının 4 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

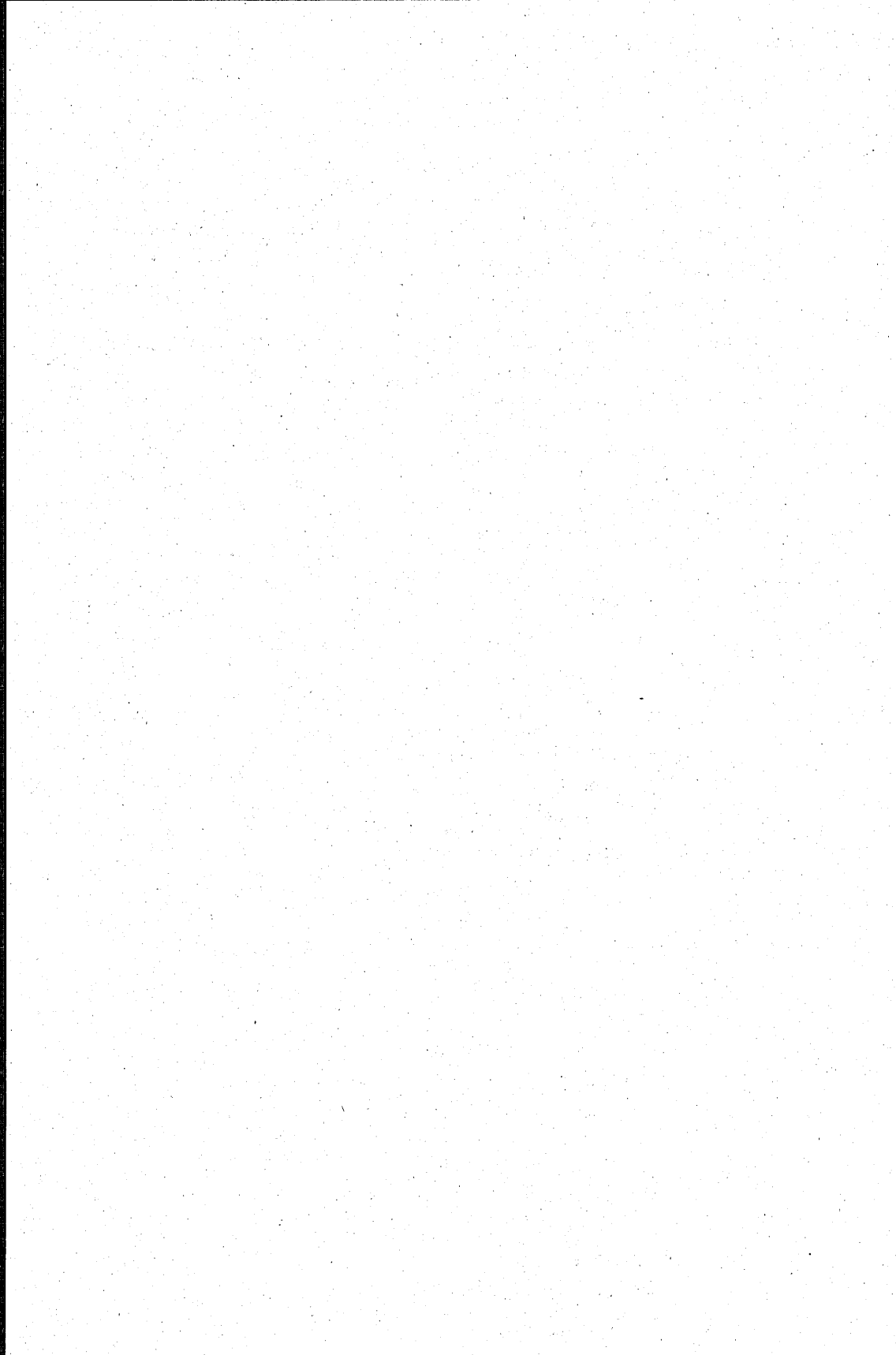
**Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin
Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler
Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun
Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. – Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. – Tasarının 3 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. – Tasarının 4 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

UYUŞTURUCU VE PSİKOTROP MADDELERİN KAÇAKÇILIĞINA KARŞI BİRLEŞ- MİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMESİ

Konferans Genel Kurulunun 19 Aralık 1988 tarihli 6 ncı toplantısında kabul edilmiştir.

Bu Sözleşmeye Taraf Devletler,

Bireylerin sağlık ve refahını ciddi bir biçimde tehdit eden ve toplumun ekonomik, kültürel ve siyasal temellerine zararlı etkileri olan uyuşturucu ve psikotrop maddelerin yasadışı üretimi ve talebi ile kaçakçılığının yaygın boyutlarından ve gösterdiği artıştan derin endişe duyarak,

Ölçülemeyecek boyutlara ulaşan bir tehlike oluşturan uyuşturucu ve psikotrop madde kaçakçılığının sürekli bir şekilde toplumdaki çeşitli gruplar içinde gittikçe yaygınlaşmakta olmasından ve özellikle çocukların dünyanın bir çok bölgesinde bir uyuşturucu madde tüketici pazarı olarak sömürülmesi ve uyuşturucu ve psikotrop maddelerin yasadışı üretim, dağıtım ve ticaretinde kullanılmasından da derin endişe duyarak,

Devletlerin yasal ekonomilerinin temellerini çökerten ve egemenlik, güvenlik ve istikrarını tehdit eden kaçakçılık ile diğer benzer örgütlü suçlar arasındaki bağların varlığını kabul ederek,

Kaçakçılığın, ortadan kaldırılması amacıyla, ivedi önlemler alınmasını ve birinci öncelik verilmesini gerektiren uluslararası bir suç olduğunu da kabul ederek,

Kaçakçılığın ülkelerötesi suç örgütlerinin Devletin yapısına, yasal malî ve ticarî faaliyetlere ve topluma her düzeyde nüfuz etmesine, bozmasına ve yoldan çıkarmasına imkân veren büyük malî kâr ve servet sağladığının bilincinde olarak,

Kaçakçıları bu suçlarından sağladıkları kazançlardan mahrum ederek, kaçakçılık yapmalarına neden olan temel saiki böylece ortadan kaldırmaya kararlı olarak,

Uyuşturucu ve psikotrop maddelerin kötüye kullanılması sorununun temelinde yatan nedenleri ve özellikle bu maddelere olan yasadışı talebi ve kaçakçılığından elde edilen büyük kazançları ortadan kaldırmayı arzu ederek,

Uyuşturucu ve psikotrop maddelerin imalinde kullanılan ve kolaylıkla temin edilebildikleri için bu tür maddelerin gizlice imalinde artışa yolaçan kimyasal maddelerle eritkenler gibi belirli maddelerin denetimi için önlem alınması gerektiğini gözönünde tutarak,

Deniz yoluyla yapılan kaçakçılığın önlenmesi için uluslararası işbirliğini geliştirmeye kararlı olarak,

Kaçakçılığın ortadan kaldırılmasının tüm Devletlerin ortak sorumluluğunda bulunduğu ve bu amaçla uluslararası işbirliği çerçevesinde eşgüdümlü bir çeyemin gerekli olduğuna inanarak,

Birleşmiş Milletlerin uyuşturucu ve psikotrop maddelerin denetimi konusundaki yetkinliğini belirterek ve bu denetimle ilgili diğer uluslararası kuruluşların Birleşmiş Milletler çerçevesinde faaliyet göstermelerini dileyerek,

Uyuşturucu ve psikotrop maddeler konusunda yürürlükte bulunan antlaşmaların yönlendirici ilkelerini ve bu antlaşmaların tesis ettiği denetim sistemlerini teyid ederek,

Uyuşturucu madde kaçakçılığının boyutlarını, yaygınlığını ve vahim sonuçlarını göğüsleyebilmek amacıyla 1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi, 1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesini Değiştiren 1972 tarihli Protokol ile Değiştirilmiş 1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi ve 1971 tarihli Psikotrop Maddeler Sözleşmesiyle getirilmiş olan önlemlerin güçlendirilmesi ve yeni önlemler getirilmesi gerektiğini kabul ederek,

Kaçakçılığı oluşturan uluslararası suç nitelikli eylemlerin önlenilmesi amacıyla, cezai konularda uluslararası işbirliğine olanak sağlayan etkin hukukî olanakların güçlendirilmesi ve geliştirilmesinin de önemini kabul ederek,

Doğruca kaçakçılığa karşı ve sorunun özellikle uyuşturucu ve psicotrop maddeler konusunda mevcut uluslararası antlaşmalarda değinilmeyen yönleri de dahil olmak üzere her yönümlü bir bütün olarak değerlendiren kapsamlı, etkili ve uygulanabilir bir uluslararası sözleşme akdetmek arzusuyla,

Aşağıdaki hususlar üzerinde anlaşılmışlardır:

Madde 1

TANIMLAR

Aşağıda yer alan tanımlar, aksi özellikle belirtilmedikçe veya metin başka türlü anlaşılmasını gerektirmedikçe, Sözleşmenin bütün hükümlerinde uygulanacaktır :

(a) “Organ”, 1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi ve 1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesinde Değişiklik Yapan 1972 tarihli Protokol Tarafından Değiştirilmiş olan o Sözleşme uyarınca kurulan Uluslararası Uyuşturucu Maddeler Kontrol Organı demektir.

(b) “Kenevir bitkisi”, kenevir türünden herhangi bir bitkiyi ifade eder.

(c) “Koka ağacı”, erythroxyton türünden tüm bitkileri ifade eder.

(d) “Ticarî nakliyecisi”, ücret, kira veya başka herhangi bir kazanç karşılığında insan, mal veya posta taşıyan herhangi bir kamu, özel veya bunlar dışında herhangi bir tüzel kişi veya insan demektir.

(e) “Komisyon”, Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyinin Uyuşturucu Maddeler Komisyonu demektir.

(f) “Müsadere”, hakkın kaybedilmesi kavramı da dahil olmak üzere, mahkeme veya başka bir yetkili makam kararıyla mülkiyetin sürekli olarak kaybedilmesi demektir.

(g) “Kontrollü teslimat”, Sözleşmenin 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında yer alan suçların işlenmesine iştirak etmiş olan kişilerin belirlenmesi amacıyla, kaçak veya kaçak olmasından şüphelenilen bir biçimde sevk edilen uyuşturucu veya psicotrop maddelerin, bu Sözleşmenin eki I ve II numaralı tablolarda kayıtlı maddelerin veya onların yerine geçen maddelerin, ilgili ülkelerin yetkili makamlarının bilgisi ve denetimi altında bir veya birçok ülke itibarıyla girişine, geçişine veya çıkışına olanak veren yöntemi ifade eder.

(h) “1961 Sözleşmesi”, 1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi demektir.

(i) “Değiştirilmiş 1961 Sözleşmesi”, 1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesinde Değişiklik Yapan 1972 Protokolü ile Değiştirilmiş olan 1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi demektir.

(j) “1971 Sözleşmesi” 1971 tarihli Psicotrop Maddeler Sözleşmesi demektir.

(k) “Konsey”, Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi demektir.

(l) “Blok etmek” veya “elkoymak”, mahkeme veya yetkili bir makam kararıyla, bir malın devri ve başka bir mala dönüştürülmesi işlemlerinin geçici olarak men edilmesi veya malın geçici olarak muhafaza edilmesi yahut kontrol altında bulundurulması demektir.

(m) “Kaçakçılık”, bu Sözleşmenin 3 üncü maddesinin 1 ve 2 nci fıkralarında yeralan suçlar demektir.

(n) “Uyuşturucu madde”, 1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesinin ve 1961 Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesinde Değişiklik Yapan 1972 Protokolü ile Değiştirilmiş 1961 Tarihli Uyuşturucu Maddeler Sözleşmesinin I ve II numaralı Cetvellerinde yer alan doğal veya yapay her türlü madde demektir.

(o) “Afyon haşhaşı”, *Papaver somniferum L.* türünden olan bitki demektir.

(p) “Kazanç”, 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında yer alan suçların işlenmesinden doğrudan veya dolaylı olarak kaynaklanan her türlü malvarlığı demektir.

(q) “Mal varlığı (mamelek)”, maddî veya gayrimaddî, menkul veya gayrimenkul, fizikî varlığı olan veya olmayan her türlü mal ile bunlar üzerinde mülkiyet veya yararlanma hakkını gösteren hukukî belgeler veya senetler demektir.

(r) “Psikotrop madde”, 1971 tarihli Psikotrop Maddeler Sözleşmesinin eki I, II, III ve IV numaralı cetvellerde yer alan doğal veya yapay herhangi bir madde veya doğal ürün demektir.

(s) “Genel Sekreter”, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri demektir.

(t) “I numaralı Tablo” ve “II numaralı Tablo”, 12 nci madde çerçevesinde üzerinde değişiklik yapılabilen ve bu Sözleşmenin ekini oluşturan madde listeleri demektir.

(u) “Transit Devlet”, uyuşturucu ve psikotrop maddeler ile I ve II numaralı tabloda kayıtlı maddelerin yasadışı yollardan toprakları üzerinde geçirildiği, ancak bunların ne kaynaklandığı ne de nihai varış yeri olan Devlet demektir.

Madde 2

SÖZLEŞMENİN KAPSAMI

1. Bu Sözleşme, uyuşturucu ve psikotrop madde kaçakçılığının uluslararası boyutu bulunan değişik yönleriyle daha etkin bir biçimde mücadele etmelerini sağlayabilmek için Taraflar arasındaki işbirliğini artırmayı amaçlamaktadır. Sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde, Taraflar, kendi hukuk sistemlerinin temel hükümlerine uygun olarak, yasa yapmak ve idarî önlemler dahil gereken önlemleri alacaklardır.

2. Taraflar bu Sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerini Devletlerin egemen eşitliği ve toprak bütünlüğü ile başka Devletlerin işlerine karışılmaması ilkelerine uygun bir biçimde yerine getireceklerdir.

3. Her bir Taraf, başka bir Tarafın ülkesinde bu ikinci Tarafın kendi iç hukuku ile sadece kendi makamlarına verilmiş olan kazai yetkiyi ve görevleri ifa etmekten kaçınacaktır.

Madde 3

SUÇLAR VE YAPTIRIMLAR

1. Her bir Taraf, aşağıda sayılan fiilleri, kasti olarak işlendiği zaman, kendi hukukunda suç olarak ihdas etmek için gerekli önlemleri alacaktır :

(a) (i) 1961 Sözleşmesi, Değiştirilmiş 1961 Sözleşmesi veya 1971 Sözleşmesi hükümlerine aykırı olarak herhangi bir uyuşturucu veya psikotrop maddenin üretimi, imalatı, çıkarılması, hazırlanması, arzı, satışa çıkarılması, dağıtımı, satışı, hangi koşulda olursa olsun teslimi, simsarlığı, sevki, transit sevki, nakli, ithali veya ihracı;

(ii) 1961 Sözleşmesi ve Değiştirilmiş 1961 Sözleşmesi hükümlerine aykırı olarak uyuşturucu madde üretmek amacıyla afyon haşhaşı, koka ağacı veya hint keneviri bitkisi yetiştirilmesi;

(iii) Yukarıda (i) bendinde sayılmış olan herhangi bir amaç için herhangi bir uyuşturucu veya psikotrop maddenin bulundurulması veya satın alınması;

(iv) Uyuşturucu veya psikotrop maddelerin kaçak ekimi, üretimi veya imalatı için kullanılacağını bilerek teçhizat, malzeme veya I ve II numaralı tablolarda kayıtlı maddelerin imalatı, nakli veya dağıtımı;

(v) Yukarıdaki (i), (ii), (iii) veya (iv) bentlerde yeralan suçların düzenlenmesi, yönetimi veya bunlar için malî kaynak sağlanması;

(b) (i) Bir mamelekin bu fıkranın (a) bendindeki suç veya suçlardan birinden veya suç veya suçlardan birine iştiraktan kaynaklandığını bilerek, mameleğin gayrimeşru kaynağını gizlemek veya olduğundan değişik göstermek veya böyle bir suçun işlenmesine karışmış bir kişinin eylemlerinin yasal sonuçlarından kaçmasına yardımcı olmak amacıyla, bu mameleğin bir başka mameleğe dönüştürülmesi veya devredilmesi;

(ii) 1 inci fıkranın (a) bendinde belirtilen suçlardan birinden veya bunlardan birine iştiraktan kaynaklandığını bilerek, mal varlığının gerçek niteliğinin, kaynağının, bulunduğu yerin, yararlanma hakkının, hareketlerinin, üzerindeki hakların ve kime ait olduğunun gizlenmesi veya olduğundan değişik gösterilmesi;

(c) Anayasa ilkeleri ve hukuk sisteminin temel kavramları saklı kalarak :

(i) Mülkiyetin edinilmesi sırasında, 1 inci fıkranın (a) bendinde belirtilen suçlardan birinden veya bunlardan birine iştiraktan kaynaklandığını bilerek, bir mal varlığının edinilmesi, sahip olunması veya kullanılması;

(ii) Uyuşturucu veya psikotrop maddelerin kaçak olarak yetiştirilmesi, üretimi veya imalatında kullanıldığını veya kullanılacağını bilerek gerekli teçhizata veya malzemeye veya I ve II numaralı tablolarda kayıtlı maddelere sahip olunması;

(iii) Bir başkasının, bu maddede yeralan suçlardan birini ne şekilde olursa olsun işlemeye veya uyuşturucu veya psikotrop maddeleri kaçak olarak kullanmaya açıkça yöneltmesi veya teşvik edilmesi;

(iv) Bu maddede yeralan suçlardan herhangi birine katılınması, bu amaçla örgütlenilmesi veya işbirliği yapılması, teşebbüste bulunulması ve suçun işlenmesine yardımcı olunması, kolaylık sağlanması ve yol gösterilmesi.

2. Her bir Taraf, anayasa ilkeleri ve hukuk sisteminin temel kavramları saklı kalmak koşuluyla, kişisel kullanım için ve 1961 Sözleşmesi, Değiştirilmiş 1961 Sözleşmesi ve 1971 Sözleşmesi hükümlerine aykırı bir şekilde ve bu kasıtlı uyuşturucu ve psikotrop maddelerin bulundurulması, satın alınması ve üretilmesini kendi mevzuatı çerçevesinde suç olarak ihdas etmek için gerekli önlemleri alacaktır.

3. Bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçların oluşumu için gerekli unsur olarak bilgi, niyet veya amacın bulunup bulunmadığı, olaya ilişkin objektif olgulara bakılarak saptanabilecektir.

4. (a) Taraflar, bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçların işlenmesini, bu suçların ciddi niteliğine uygun olarak hapis veya hürriyeti kısıtlayıcı diğer cezalar, para cezası ve müsadere gibi ceza yaptırımlara tabi tutacaklardır.

(b) Bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçlardan biri için verilen mahkumiyet veya ceza ek olarak, Taraflar, failin tedavisi, eğitimi, topluma uyumu ve katılımına yönelik önlemler alınmasını sağlayabileceklerdir.

(c) Yukarıdaki bentlerde yer alan hükümlere karşın, önemsiz nitelikteki suçların sözkonusu olduğu uygun durumlarda, Taraflar, mahkûmiyet veya ceza yerine eğitim, topluma uyum ve katılım gibi önlemler ile failin uyuşturucu madde bağımlısı olması halinde tedavi ve tedavi sonrası bakımını da sağlayabileceklerdir.

(d) Taraflar, bu maddenin 2 nci fıkrasında belirtilen suçlara ilişkin mahkûmiyet veya cezaların yerine veya bunlara ek olarak, failin tedavisi, eğitimi, tedavi sonrası bakımı, topluma uyumu ve katılımına ilişkin önlemler alınmasını sağlayabileceklerdir.

5. Taraflar, mahkemelerinin ve yargı yetkisi bulunan öteki makamlarının, bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçların işlenmesini özellikle ağırlaştıran aşağıdaki türden somut koşulları gözönünde tutmasını sağlayacaklardır :

- (a) Failin üyesi olduğu suç örgütünün suça iştirak etmiş olması;
- (b) Failin başka uluslararası örgütlü suçlara iştirak etmiş olması;
- (c) Failin işlenen suçun kolaylaştırdığı yasadışı başka faaliyetlere katılmış olması;
- (d) Failin şiddet veya silah kullanmış olması;
- (e) Failin kamu görevlisi olması ve suçun bu göreviyle ilişkili olması;
- (f) Reşit olmayan küçüklerin mağdur veya suça alet edilmiş olması;

(g) Suçun bir cezaevinde, eğitim kurumunda, sosyal hizmet tesisinde veya bunlara çok yakın yerlerde veya öğrencilerin sosyal, eğitsel veya sportif faaliyetlerde buldukları başka yerlerde işlenmiş olması;

(h) İlgili Tarafın mevzuatı elverdiği ölçüde, kendi ülkesinde veya başka bir ülkede özellikle benzer suçlardan daha önce de mahkûmiyet kararı bulunması.

6. Taraflar, bu maddede belirtilen suçlarla ilgili olarak ve bu tür suçların işlenmesine karşı caydırıcılık ihtiyacını gözönünde bulundurarak, mevzuatları uyarınca yargı yetkisinde mevcut olabilecek takdir hakkının bu suçlara ilişkin yasal önlem ve uygulamaların en etkili düzeye çıkarılabilmesi amacıyla kullanılmasını sağlamaya çalışacaklardır.

7. Taraflar, bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçlardan mahkûm olan kişilerin erken veya şartlı salıverilmesi olasılığı değerlendirilirken, mahkemelerin veya öteki yetkili makamların bu suçların ciddi niteliğini ve bu maddenin 5 inci fıkrasında sayılan koşulları gözönünde tutmasını sağlayacaklardır.

8. Taraflar, kendi mevzuatları çerçevesinde ve uygun durumlarda, bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçlara karşı gerekli yasal işlemlerin başlatılabilmesine olanak sağlayacak şekilde uzun bir zaman aşımı süresi belirleyeceklerdir; bu süre, zanlının adaletten kaçabilmiş olduğu durumlar için daha da uzun olarak saptanacaktır.

9. Her bir Taraf, kendi hukuk sistemine uygun olarak, bu maddenin 1. fıkrasında belirtilen bir suçtan itham edilen veya zanlı olan ve kendi ülkesinde bulunan herhangi bir kişinin gerekli ceza davasında hazır bulunması için gerekli önlemleri alacaktır.

10. Bu Sözleşme ve özellikle 5, 6, 7 ve 9 uncu maddeleri uyarınca Taraf ülkeler arasında işbirliği yapılabilmesi amacıyla ve Tarafların anayasal kısıtlamaları ve temel mevzuatları haleldar edilmemek koşuluyla, bu maddede belirtilen suçlar malî veya siyasi suç olarak kabul veya siyasi saikli olarak mütalaa edilmeyecektir.

11. Bu maddenin hiç bir hükmü, bu maddede değinilen suçların ve bu konudaki yasal savunma yöntemlerinin tanımının her bir Taraf ülkenin kendi iç mevzuatı çerçevesinde yapılması ve bu

suçların aynı mevzuata uygun olarak takip edilmesi ve cezalandırılması ilkesini haleldar etmeyecektir.

Madde 4

KAZAI YETKİ

1. Her bir Taraf :

(a) 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçlara ilişkin olarak kazai yetkisini ihdas etmek amacıyla :

(i) Suçun kendi ülkesinde işlenmesi halinde;

(ii) Suçun işlenmesi anında, mevzuatına uygun olarak kendi bayrağını taşıyan bir gemide veya kendi makamlarına kayıtlı bir hava taşıtında işlenmesi halinde gerekli önlemleri alacaktır.

(b) 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçlara ilişkin olarak kazai yetkisini ihdas etmek amacıyla :

(i) Suçun kendi vatandaşlarından veya genellikle kendi ülkesinde ikâmet eden biri tarafından işlenmesi;

(ii) Suçun bir gemide işlenmesi halinde bu Tarafın suçun işlendiği gemi hakkında 17 nci madde uyarınca ve kazai yetkinin sadece o maddenin 4 ve 9 uncu fıkralarında değinilen anlaşma veya düzenlemeler çerçevesinde kullanılması koşuluyla yetkili kılınması;

(iii) 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçlardan birinin kendi ülkesinde işlenmesi 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasının (c) (iv) bendinde belirtilen suçun kendi ülkesi dışında işlenmesi hallerinde gerekli tedbirleri alabileceklerdir.

2. Her bir Taraf :

(a) Kendi ülkesinde bulunan ve 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçlardan birini işlediğini varsayılan kişiyi :

(i) Suçun kendi ülkesinde veya suçun işlenmesi anında kendi bayrağını taşıyan bir gemide veya kendi makamlarına kayıtlı bir hava taşıtında; veya

(ii) Suçun kendi vatandaşlarından biri tarafından işlenmiş olması;

sebebiyle başka bir Tarafa iade etmemesi halinde, bu suçlar üzerinde kazai yetkisini ihdas etmek amacıyla gerekli olabilecek önlemleri de alacaktır.

(b) Suçu işlediği varsayılan kişinin kendi ülkesinde bulunması ve bu kişiyi başka bir Tarafa iade etmemesi halinde, 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçlar üzerinde kazai yetkisini ihdas etmek amacıyla da gerekli olabilecek önlemleri alabilecektir.

3. Bu Sözleşme, taraf bir Devletin iç hukuku uyarınca cezai konularda ihdas etmiş olduğu kazai yetkisini kullanmasını engelleyemez.

Madde 5

MÜSADERE

1. Her bir Taraf :

(a) 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçlardan elde edilmiş kazançları veya değeri bu kazançlara tekabül eden mal varlığını;

(b) 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçların her ne şekilde olursa olsun işlenmesinde kullanılan veya kullanılması amaçlanan uyuşturucu ve psicotrop maddeleri, malzeme ve teçhizatı veya öteki araç-gereçleri müsadere edebilmek için gerekli önlemleri alacaktır.

2. Her bir Taraf, bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen kazançların, malvarlıklarının, araç-gerecin ve başka herşeyin gerektiğinde müsadere edilebilmesi amacıyla, yetkili makamlarının bunları belirlemesi, izlemesi ve bloke etmesi veya elkoymasına olanak sağlamak için ilgili makamları yetkili kılmak amacıyla da gerekli önlemleri alacaklardır.

3. Bu maddede değinilen önlemlerin uygulanabilmesi için her bir Taraf mahkemelerini veya diğer makamlarını, banka kayıtlarının ve malî veya ticarî kayıtların istenmesi veya bunlara elkonulması talimatı vermeye yetkili kılacaktır. Taraflar bu fıkradaki hükümlerin uygulanmasından, banka hesaplarının gizliliği gerekçesiyle kaçınamayacaklardır.

4. (a) Bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen kazançların, malvarlıklarının, araç-gerecin ve başka herşeyin ülkesinde bulunduğu Taraf, 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçlar üzerinde kazai yetkisi olan başka bir Tarafın bu madde uyarınca bir talepte bulunması durumunda:

(i) Müsadere kararı alınması için talebi yetkili makamlarına iletcek ve bu kararın alınması halinde uygulanmasını sağlayacak; veya

(ii) Bu maddenin 1 inci fıkrasına uygun olarak talep eden Devlet tarafından alınmış olan ve talep edilen Devletin ülkesinde bulunan 1 inci fıkrada belirtilen kazançlara, mal varlıklarına, araç-gerece ve başka herşeye ilişkin müsadere kararını, talep çerçevesinde uygulanması için yetkili makamlarına iletacaktır.

(b) 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen bir suç üzerinde kazai yetkisi olan bir diğer Tarafın talebi üzerine, kendisinden talepte bulunulan Taraf, gerek talep eden Tarafın gerek bu fıkranın (a) bendi uyarınca aynı Tarafın talebi üzerine kendisinin vereceği müsadere kararının infazına esas olmak üzere, bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen kazançların, malvarlığının, senetlerin veya başka herşeyin belirlenmesini, izlenmesini, bloke edilmesini veya bunlara el konulmasını sağlayacak önlemleri alacaktır.

(c) Bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde öngörülen karar ve işlemler, talepte bulunulan Tarafça kendi iç hukuku ve usul kurallarına veya talepte bulunulan Taraf ile aralarında yürürlükte bulunan ikili veya çok taraflı anlaşma, andlaşma veya düzenlemelere uygun olarak yerine getirilecektir.

(d) 7 nci maddenin 6 ila 19 uncu fıkraları durumun ayrıntıları bakımından gerektirebileceği değişikliklerle uygulanır. Bu madde çerçevesinde yapılan talepler, 7 inci maddenin 10 uncu fıkrasında öngörülen bilgilere ilave olarak, aşağıdaki bilgileri de içerecektir :

(i) Talebin bu fıkranın (a) (i) bendi çerçevesinde yapılması halinde talep edilen Tarafın iç hukukuna uygun olarak müsadere kararı almasına imkân sağlayacak şekilde, müsadere edilecek malvarlığının tanımı ile talep eden Tarafın dayandığı olguları içeren bir açıklama;

(ii) Talebin (a) (ii) bendine göre yapılması halinde, talep eden Tarafın aldığı ve talebe esas olan müsadere kararının tasdikli bir örneği, olguların bir açıklaması ve kararın hangi sınırlar içinde uygulanmasının talep edildiğini gösterir bilgiler;

(iii) Talebin (b) bendine göre yapılması halinde, talebe esas teşkil eden olgulara ilişkin bir açıklama ve yapılması istenen işlemlerin bir tanımı.

(e) Her bir Taraf, bu fıkranın uygulanmasını sağlayan kanun ve tüzüklerin metinleri ile ileride bu kanun ve tüzüklerde yapılacak değişikliklerin metinlerini Genel Sekretere bildirecektir.

(f) Bir Taraf, bu fıkranın (a) ve (b) bentlerindeki önlemlerin alınmasını konuya ilişkin bir antlaşmanın bulunması koşuluna bağlamaya karar verirse, bu Sözleşmeyi gerekli ve yeterli antlaşma zemini olarak kabul edecektir.

(g) Bu madde uyarınca uluslararası işbirliğini daha etkin kılmak için, Taraflar ikili veya çok taraflı anlaşma, antlaşma ve düzenlemeler akdetmek için çaba göstereceklerdir.

5. (a) Bir Taraf, bu maddenin 1 inci veya 4 üncü fıkraları uyarınca müsadere ettiği malvarlıkları ve kazançlar üzerinde, iç hukuku ve idarî usulleri çerçevesinde tasarrufta bulunacaktır.

(b) Bu madde uyarınca diğer bir Tarafın talebi üzerine harekete geçmesi halinde, bir Taraf:

(i) Bu kazançlara ve malvarlığına eşdeğerde parayı veya bunların satışından sağlanan parayı veya sözkonusu kazanç ve malvarlığının önemli bir bölümünü uyuşturucu ve psikotrop maddelerin kötüye kullanımı ve kaçakçılığıyla mücadelede uzmanlaşmış uluslararası kuruluşlara devri;

(ii) Bu kazançları veya malvarlığını veya bunların satışlarından sağlanan parayı, iç hukukuna, idarî usullerine veya bu amaçla akdedilmiş ikili veya çok taraflı anlaşmalara uygun olarak düzenli bir biçimde veya her olay için ayrı ayrı olarak diğer taraf Devletler ile paylaşabilme; hususlarını içeren anlaşmalar akdedilmesini özellikle gözönünde tutabilecektir.

6. (a) Eğer bu kazançlar başka malvarlıklarına çevrilmiş veya dönüştürülmüş ise, sözkonusu kazançların yerine bu malvarlıkları bu maddede öngörülen önlemlere konu olacaktır.

(b) Eğer bu kazançlar yasal yollardan iktisap edilmiş malvarlıklarıyla karışmış bulunuyorsa, elkoyma ve bloke etme konusundaki yetkiler saklı kalmak kaydıyla, bu malvarlıkları karışan kazançların tahmini değeri kadar müsadere edilecektir.

(c) (i) Bu kazançlardan;

(ii) Bu kazançların dönüştürüldükleri veya çevrildikleri malvarlıklarından; veya,

(iii) Kazançların karıştıkları malvarlıklarından sağlanan gelir ve diğer yararlar da kazançlarla aynı şekil ve ölçüde bu maddede yer alan önlemlere tabi olacaklardır.

7. Her bir Taraf, müsadereye tabi olabileceği ileri sürülen kazançların veya diğer malvarlıklarının yasal kaynağına ilişkin olarak, iç hukukunun ilkelerine ve adli yargılama ve diğer usullerine uygun ölçüler içinde, ispat yükümlülüğünün değiştirilmesini kararlaştırabilecektir.

8. Bu maddenin hükümleri, iyi niyetli üçüncü kişilerin haklarına zarar getirecek şekilde yorumlanamayacaktır.

9. Bu maddenin hiçbir hükmü, bu maddede öngörülen önlemlerin Taraf her Devletin iç hukukuna uygun ve tabi olarak tanımlanması ve uygulanması ilkesine zarar vermeyecektir.

Madde 6

SUÇLULARIN İADESİ

1. Bu madde, 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun olarak Taraf Devletler tarafından belirlenen suçlara uygulanacaktır.

2. Bu maddenin kapsadığı suçların her biri, failinin iade edilebileceği suçlar olarak Taraflar arasında yürürlükte olan suçların iadesi antlaşmalarına dahil gibi kabul edilecektir. Taraflar, aralarında aktecekleri bütün suçluların iadesi antlaşmalarına, bu suçları failinin iade edilebileceği suç olarak dahil etmeyi taahhüt ederler.

3. Suçluların iadesini bu amaçla yapılmış bir antlaşma bulunması koşuluna bağlayan bir Taraf, antlaşma akdetmemiş olduğu diğer bir Tarafın suçlunun iadesi talebi aldığı takdirde, bu madde kapsamına giren bütün suçlar için bu Sözleşmeyi failin iadesi konusunda yasal dayanak olarak kabul edebilecektir. Bu Sözleşmeyi failin iadesi için yasal dayanak olarak kullanabilmek üzere daha ayrıntılı yasal düzenlemelere ihtiyaç duyacak Taraflar, gerekebilecek bu yasaların çıkarılması hususunu gözönünde bulunduracaklardır.

4. Suçluların iadesini bu amaçla yapılmış bir antlaşma bulunması koşuluna bağlamayan Taraflar, bu maddenin kapsadığı suçları kendi aralarında faili iade edilebilir suç olarak kabul edeceklerdir.

5. Suçluların iadesi, iade talebinin reddi durumunda buna neden olan gerekçeler de dahil olmak üzere, talep edilen Tarafın hukuku veya o olay için geçerli suçluların iadesi antlaşmalarıyla belirlenen koşullara tabi olacaktır.

6. Talep edilen Taraf, bu madde uyarınca yapılan talepleri değerlendirirken, adli veya öteki yetkili makamlarının, iadenin kişinin ırkı, dini, milliyeti veya siyasi düşünceleri nedeniyle takibata uğramasını veya cezalandırılmasını kolaylaştıracağına veya iade talebinden etkilenen herhangi bir kişinin bu sebeplerden herhangi biri nedeniyle zarara uğrayacağına ilişkin ciddi endişeleri olması halinde, talebi reddedebilir.

7. Taraflar, bu maddenin kapsadığı suçlara ilişkin iade işlemlerini çabuklaştırmaya ve kanıt sağlanması gereklerini basitleştirmeye çalışacaklardır.

8. Talep edilen Taraf, kendi iç hukuku ve taraf olduğu suçluların iadesi antlaşmaları hükümlerine tabi olarak, talep eden Tarafın talebi üzerine ve durumun gerektirdiği ve ivedi bir durum arzettiği yolunda ikna olduğu takdirde, iade işleminin karara bağlanması işlemlerinde hazır bulunmasını sağlamak amacıyla, ülkesinde bulunan ve iadesi talep edilmiş olan kişiyi tutuklayabilecek veya bu kişiye ilişkin olarak gerekli gördüğü öteki önlemleri alabilecektir.

9. Kendi iç hukuku ile ihdas edilmiş olan kazai yetkisi saklı kalmak koşuluyla failin kendi ülkesinde bulunması halinde Taraf Devlet :

(a) 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçlardan birini işlemiş bir kişiyi 4 üncü maddenin 2 nci fıkrasının (a) bendinde belirtilen nedenlerle iade etmediği takdirde ve talep eden Devlet ile aksi kararlaştırılmadıysa, cezai kovuşturma açılması için olayı yetkili makamlarına intikal ettirecektir.

(b) Bu tür bir suçun failini iade etmemesi ve bu suçla ilgili olarak 4 üncü maddenin 2 nci fıkrasının (b) bendi uyarınca kendisinin kazai yetkisinin bulunması halinde ve talep eden Taraf meşru yetkisini korumak amacıyla aksini istemediği takdirde cezai kovuşturma açılması için olayı yetkili makamlarına iletacaktır.

10. Bir cezanın infazı amacıyla yapılan iade talebi, suçlunun talep edilen Devletin vatandaşı olması nedeniyle reddedilirse, talep eden Tarafın başvurusu halinde talep edilen Devlet kendi mevzuatının cevaz vermesi durumunda ve bu mevzuat çerçevesinde talep eden ülkenin mevzuatına göre verilmiş ceza kararını veya kalan cezayı uygulama olanaklarını araştıracaktır.

11. Taraflar, suçluların iadesine imkân sağlamak veya etkinliğini arttırmak amacıyla ikili veya çok taraflı anlaşmalar akdetmek için çaba göstereceklerdir.

12. Taraflar, bu maddenin kapsadığı suçlar nedeniyle hapis cezası veya hürriyeti bağlayıcı başka cezalara mahkûm edilmiş kişilerin cezalarını çekmek üzere kendi ülkelerine naklini konu alan özel veya genel nitelikli ikili veya çok taraflı anlaşmalar akdedilmesi olanaklarını araştırabileceklerdir.

Madde 7

ADLİ YARDIMLAŞMA

1. Taraflar, 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçların soruşturulmasında, cezai takibatında ve yargılanmasında bu madde uyarınca ve karşılıklı olarak en geniş biçimde adli yardımda bulunacaklardır.

2. Bu madde uyarınca yapılacak adli yardım aşağıdaki herhangi bir amaçla talep edilebilecektir :

(a) Tanık dinlemek veya ifade almak;

(b) Adli belgelerin tebliği;

(c) Arama ve el koyma;

(d) Eşya ve yer incelemesi;

(e) Bilgi ve kanıt sağlamak;

(f) Banka kayıtları, muhasebe belgeleri, şirket dosyaları ve ticari belgeler de dahil olmak üzere ilgili belge ve kayıtların asıllarının veya tasdikli suretlerinin sağlanması;

(g) Delil toplamak amacıyla kazançların, malvarlıklarının, araç-gerecin veya diğer şeylerin belirlenmesi veya izlenmesi.

3. Taraflar, talep edilen Tarafın iç hukukunun cevaz verdiği başka herhangi bir şekilde de adli yardımlaşmada bulunabilirler.

4. Taraflar, talep üzerine ve mevzuatlarının ve iç uygulamalarının elverdiği ölçüde, tutuklular da dahil olmak üzere soruşturmaya yardımcı olmayı veya davaya katılmayı kabul eden kişilerin hazır bulunmasını veya bulundurulmasını kolaylaştıracak veya teşvik edeceklerdir.

5. Taraflar, banka hesaplarının gizliliği gerekçesiyle bu maddede öngörülen adli yardımlaşmadan kaçınmayacaklardır.

6. Bu maddenin hükümleri, cezai konularda adli yardımlaşma konusunu kısmen veya tamamen düzenleyen veya düzenleyecek olan ikili veya çok taraflı başka herhangi bir antlaşmadan kaynaklanan yükümlülüklerini etkilemeyecektir.

7. Bu maddenin 8 ila 19 uncu fıkraları, ilgili Taraflar arasında bir adli yardımlaşma antlaşması bulunmaması halinde, bu maddeye uygun olarak yapılan talepler için uygulanacaktır. İlgili Taraflar arasında böyle bir antlaşma mevcut ise ve o antlaşmanın ilgili hükümleri yerine Taraflar bu maddenin 8 ila 19 uncu fıkralarının uygulanması hususunda bir mutabakata varmadıkları takdirde, o antlaşmanın ilgili hükümleri geçerli olacaktır.

8. Taraflar, adli yardımlaşma taleplerinin uygulanmasından veya uygulamaya yetkili makamlara iletilmesinden sorumlu ve yetkili bir makamı veya gerektiğinde makamları belirleyeceklerdir. Bu amaçla belirlenmiş olan makam veya makamlar Genel Sekretere bildirilecektir. Adli yardımlaşma talepleri veya buna ilişkin tüm bildirimler Taraflarca bu amaçla belirlenmiş olan makamlar arasında yapılacaktır; bu hüküm, her Tarafın bu talep ve bildirimlerin kendisine diplomatik kanaldan ve acil durumlarda, imkân varsa ve Taraflar uygun görürse, İnterpol aracılığıyla yapılmasını isteme hakkını haleldar etmez.

9. Talepler, talep edilen Tarafın kabul edebileceği bir dilde yapılır. Her bir Taraf kabul edilebileceği dil veya dilleri Genel Sekretere bildirecektir. Acil durumlarda ve Taraflarca kabul edildiği takdirde, talepler gecikmeksizin yazılı olarak teyid edilmek koşuluyla, sözlü olarak yapılabilecektir.

10. Adli yardımlaşma talebi aşağıdaki bilgileri ihtiva edecektir :

(a) Talebi yapan makamın adı;

(b) Talebin ilgili olduğu soruşturma, cezai takibat veya muhakemenin konusu ve niteliği ile soruşturma, cezai takibat veya muhakemeyi yürüten makamın adı ve görevleri;

(c) Tebliğ edilmek amacıyla gönderilen adli belgeler dışındaki talepler için ilgili olguların özeti;

(d) İstenilen yardımın tanımı ve talep eden Tarafın uygulanmasını arzu edebileceği herhangi bir özel usulün ayrıntıları;

(e) Mümkünse, ilgili herhangi bir kişinin kimliği, bulunduğu yer ve uyrukluğu;

(f) Delil, bilgi veya işlemlerin hangi amaçla talep edildiği.

11. Talep edilen Taraf, talebin kendi iç hukukuna uygun olarak yerine getirilmesi veya talebin yerine getirilmesini kolaylaştırmak için gerekli gördüğü tamamlayıcı bilgileri isteyebilecektir.

12. Bütün talepler, talep edilen Tarafın iç hukukuna uygun olarak ve sözkonusu hukuku ihlal etmediği ölçüde ve mümkünse talepte belirtilen usule uygun olarak yerine getirilecektir.

13. Talep edilen Tarafın ön muvafakatı olmadan, talep eden Taraf, anılan Tarafın verdiği bilgi ve delilleri talepte yer alan soruşturma takibat veya muhakeme amaçları dışında kullanamaz ve başkalarına veremez.

14. Talep eden Taraf, talep edilen Taraftan, talebin ve muhtevasının uygulanması için gerekli olabilecek ölçülerin ötesinde talebin gizli tutulmasını isteyebilir. Talep edilen Taraf bu isteği yerine getiremeyecek ise talep eden Tarafa durumu hemen bildirecektir.

15. Karşılıklı adli yardım talebi aşağıdaki durumlarda reddedilebilir :

(a) Talebin bu maddedeki hükümlere uygun bir biçimde yapılmaması halinde;

(b) Talep edilen Tarafın, talebin yerine getirilmesinin egemenliğine, güvenliğine, kamu düzenine ve diğer temel çıkarlarına zarar verme olasılığı bulunduğu inanması halinde;

(c) Talep edilen Taraf makamlarının kendi kazai yetkileri çerçevesinde soruşturma, cezai takibat veya davaya konu olabilecek benzer herhangi bir suçla ilişkin olarak talep edilen işlemin yerine getirilmesinden men edilmiş olması halinde;

(d) Talebin yerine getirilmesi, talep edilen Tarafın karşılıklı adli yardıma ilişkin hukuk sistemine aykırı olması halinde.

16. Karşılıklı adli yardım talebinin reddi durumunda, red nedeni bildirilecektir.

17. Talep edilen Taraf, sürmekte olan bir soruşturma takibat veya davayı etkileyeceği gerekçesiyle karşılıklı adli yardımı erteleyebilir. Böyle bir durumda, talep edilen Taraf, kendisinin gerekli gördüğü koşullarla dahi olsa yardım sağlanıp sağlanmamasına karar vermek için talep eden Tarafa danışacaktır.

18. Talep eden Tarafın ülkesindeki bir davada ifade vermeyi veya bir soruşturma, takibat veya dava için işbirliği yapmayı kabul eden bir şahit, uzman veya başka bir kimse talep edilen ülkeden ayrılmadan önceki fiilleri, ihmali veya mahkûmiyeti nedeniyle talep eden Tarafın ülkesinde takibata maruz bırakılmayacak, tutuklanmayacak, cezalandırılmayacak veya başka herhangi bir şekilde şahsî hürriyeti kısıtlanamayacaktır. Bu dokunulmazlık, adli makamlarca hazır bulunmasına artık gerek bulunmadığının kişiye resmen bildirilmesinden sonra birbirini izleyen 15 gün veya Tarafların mutabık kaldığı bir süre içinde ülkeden çıkma olanağı bulunduğu halde kendi isteğiyle çıkmadığı veya çıkıp kendi isteğiyle o ülkeye döndüğü takdirde, sona erecektir.

19. Taraflar arasında aksine bir anlaşmaya varılmadığı takdirde, talebin yerine getirilmesi için yapılan olağan masraflar talep edilen Tarafa karşılanacaktır. Talebin yerine getirilmesi büyük veya olağandışı masraf gerektirirse veya gerektirecekse, talebin yerine getirilme koşullarını ve masrafların nasıl karşılanacağını saptamak amacıyla Taraflar birbirleriyle danışacaklardır.

20. Gerekli hallerde Taraflar, bu madde hükümlerinin amaçlarına hizmet edecek, bunların uygulanmasını sağlayacak, veya bu hükümleri güçlendirecek ikili veya çok taraflı anlaşma veya düzenlemeler akdetme olanaklarını araştıracaklardır.

Madde 8

DAVALARIN NAKLİ

Taraflar, adaletin en iyi şekilde tecelli etmesi bakımından yarar görülen durumlarda, 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında yeralan suçlara ilişkin cezai davaların nakledilmesi olanaklarını araştıracaklardır.

Madde 9

DiĞER İŞBİRLİĞİ VE MESLEKİ EĞİTİM BİÇİMLERİ

1. Taraflar 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçların işlenmesinin önlenmesine yönelik mücadeleyi güçlendirmek amacıyla ve kendi hukuk ve idarî sistemlerine uygun olarak, birbirleriyle sıkı bir işbirliği yapacaklardır. Taraflar, ikili veya çok taraflı anlaşma veya düzenlemeleri çerçevesinde özellikle :

(a) 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçların, ilgili Taraflarca uygun görüldüğü takdirde diğer suç faaliyetleriyle olan bağları da dahil olmak üzere, tüm veçhelerine ilişkin olarak güvenli ve ivedi bilgi değişimi sağlamak amacıyla, yetkili kurum ve servisleri arasında iletişim kanalları kuracak ve idame ettireceklerdir.

(b) 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen ve uluslararası bir niteliği olan suçlara ilişkin olarak soruşturma yapılmasında :

(i) 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçları işlediğinden şüphe edilen kişilerin kimliği, bulunduğu yer ve faaliyetlerine;

(ii) Sözkonusu suçların işlenmesinden sağlanmış olan kazanç veya malvarlıklarının dolaşımına;

(iii) Uyuşturucu ve psiko trop maddelerin, bu Sözleşmenin I ve II numaralı tablolarında kayıtlı maddelerin ve bu suçların işlenmesi sırasında kullanılmış olan veya kullanılması tasarlanan araç-gerecin dolaşımına

ilişkin konularda işbirliği yapacaklardır;

(c) Bu fıkra hükümlerinin uygulanması amacıyla uygun durumlarda, iç hukuklarına aykırı değilse ve kişi ve operasyonların güvenliğinin korunması ihtiyacını da gözönünde tutarak, ortak ekipler oluşturacaklardır. Herhangi bir Tarafın bu ekiplerde yeralan görevlileri, ülkesinde operasyonun yapıldığı Tarafın yetkili makamlarının belirlediği çerçeve içinde faaliyette bulunacaklardır; ilgili Taraflar, bütün bu tür olaylarda, operasyonun ülkesinde yapıldığı Tarafın egemenliğine tam olarak saygı gösterilmesini sağlayacaklardır;

(d) Tahlil veya soruşturma amacıyla ve uygunsa gerekli miktarda madde vereceklerdir;

(e) Yetkili kuruluşları ve servisleri arasında etkili bir işbirliğine olanak sağlayacak ve irtibat görevlileri de dahil olmak üzere personel ve öteki uzmanların değişimini teşvik edeceklerdir.

2. Bütün Taraflar, 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçlarla mücadelede görevli kolluk kuvvetleri personeli ile gümrük görevlileri dahil öteki personel için, gerekli olduğu ölçüde meslekî eğitim programları başlatacak ve geliştireceklerdir. Bu programlar özellikle aşağıdaki hususları kapsayacaktır.

(a) 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçların tespiti ve önlenmesi için kullanılan yöntemler;

(b) 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçları işlediklerinden şüphe edilen kişilerin, özellikle transit ülkelerde kullandıkları yol ve teknikler ile bunlarla mücadele yöntemleri;

(c) Uyuşturucu ve spikotrop maddelerle I ve II numaralı tablolarda kayıtlı maddelerin ithalat ve ihracatının denetimi;

(d) 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçların işlenmesinden kaynaklanan kazanç ve malvarlıklarının ve bu suçların işlenmesinde kullanılan veya kullanılması amaçlanan uyuşturucu, psikotrop ve I ve II numaralı tablolarda kayıtlı maddelerle araç-gerecin tespiti ve hareketlerinin izlenmesi;

(e) Bu kazançların, malvarlıklarının ve araç-gerecin devri, saklanması veya görünümünün değiştirilmesi için kullanılan yöntemler;

(f) Suç delillerinin toplanması;

(g) Serbest ticaret bölgelerinde ve serbest limanlarda denetim teknikleri;

(h) Kaçakçılıkla mücadelede kullanılan modern teknikler.

3. Taraflar, bu maddenin 2 nci fıkrasında yer alan konularda uzmanlık değişimi sağlamak üzere eğitim ve araştırma programlarının planlanması ve uygulanmasında birbirlerine yardım edeceklerdir. Bu amaçla, gerekirse transit ülkelerin sorunları ve özel ihtiyaçları da dahil olmak üzere ortak sorunlara ilişkin olarak işbirliğini geliştirecek ve imkân verecek bölgesel veya uluslararası sempozyum ve konferanslar düzenleyeceklerdir.

Madde 10

TRANSİT ÜLKELER İÇİN ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ VE YARDIM

1. Taraflar, transit ülkelere ve özellikle bu tür yardım ve desteğe ihtiyacı olan gelişme yolundaki ülkelere kaçakçılığın ve benzer faaliyetlerin önlenmesine yönelik teknik işbirliği programları aracılığıyla imkânlar ölçüsünde yardım etmek amacıyla doğrudan veya uluslararası veya bölgesel yetkili kuruluşlar aracılığıyla işbirliğinde bulunacaklardır.

2. Taraflar, kaçakçılığın etkin bir biçimde kontrol altına alınması ve önlenmesi için, doğrudan veya bölgesel veya uluslararası yetkili kuruluşlar aracılığıyla, transit ülkelerin altyapılarını geliştirmek ve güçlendirmek için bu ülkelere malî yardım yapabileceklerdir.

3. Taraflar bu madde uyarınca yapılacak uluslararası işbirliğinin etkinliğini artırmak amacıyla ikili veya çok taraflı anlaşma veya düzenlemeler yapabilecekler ve bu çerçevede malî düzenlemeler aktedilmesini de gözümlünde tutabileceklerdir.

Madde 11

KONTROLLÜ TESLİMAT

1. Taraflar iç hukuk sistemlerinin temel ilkeleri müsaade ettiği takdirde ve olanakları ölçüsünde 1 inci maddenin 3 üncü fıkrasında belirtilen suçlara iştirak etmiş olan kişileri tespit etmek ve haklarında yasal işlem yapmak amacıyla aktettikleri anlaşma veya düzenlemeler çerçevesinde kontrollü teslimat yönteminin uluslararası düzeyde uygun şekilde kullanılabilmesi için gerekli önlemleri alacaklardır.

2. Kontrollü teslimat yöntemine başvurulması kararı her olay için ayrı ayrı alınacak ve gerektiğinde ilgili Tarafların kazai yetkilerinin kullanılmasına ilişkin malî düzenlemeler ve mutabakatlar gözümlünde bulundurulacaktır.

3. Kontrollü teslimatı konusunda anlaşmaya varılmış olan kaçak sevkiyat, ilgili Tarafların onayıyla durdurulup uyuşturucu ve psikotrop maddelerine dokunulmadan veya bunlar tamamen veya kısmen başka maddelerle değiştirildikten sonra yola devam etmesine izin verilebilir.

Madde 12

UYUŞTURUCU VEYA PSİKOTROP MADDELERİN YASADIŞI İMALATINDA SIKÇA KULLANILAN MADDELER

1. Taraflar I ve II numaralı tablolarda kayıtlı maddelerin uyuşturucu veya psikotrop maddelerin kaçak imalatında kullanılmasını önlemek için uygun göreceklere önlemleri alacaklar ve birbirleriyle işbirliği yapacaklardır.

2. Taraflardan biri veya Organ, sahip olduğu bilgilerin bir maddenin I veya II numaralı tablolara kaydedilmesini gerekli kıldığı görüldüğünde, bu hususu destekleyici tüm bilgilerle birlikte Genel Sekretere bildirecektir. Bu maddenin 2. ila 7 nci fıkralarında sözkonusu edilen yöntem, Taraflardan biri veya Organın bir maddenin I veya II numaralı tablolardan çıkartılması veya bir tablodan ötekine nakledilmesini gerektiren bilgilere sahip olması halinde de uygulanacaktır.

3. Genel Sekreter bu bildirim uygun gördüğü tüm bilgilerle birlikte Taraflara, Komisyona ve eğer bildiri bir Taraf Devletten kaynaklanıyorsa Organa da ileticektir. Taraflar bildirimle ilişkin görüşlerini, organın yapacağı değerlendirmede ve Komisyonun alacağı kararda yardımcı olabilecek tüm tamamlayıcı bilgilerle birlikte, Genel Sekretere ileticeklerdir.

4. Organ, bir maddenin yasal kullanımının yaygınlığını, önemini ve kullanım alanlarının çeşitliliği ile hem yasal amaçlarla hem de uyuşturucu veya psikotrop maddelerin yasadışı imalatında bu maddenin yerine ikâme maddelerin kullanılmasının mümkün ve kolay olup olmadığını gözünde tutarak;

(a) Bu maddenin uyuşturucu veya psikotrop bir maddenin yasadışı imalatında sıkça kullanıldığını;

(b) Uyuşturucu veya psikotrop bir maddenin, yasadışı imalatının miktar ve yaygınlığı bakımından uluslararası önlem alınmasını haklı kılacak şekilde, kamu sağlığını tehdit edecek veya sosyal sorunlar yaratacak ciddi boyutlara ulaştığını tespit ederse, maddenin Tablo I veya II'ye kaydedilmesinin yasal kullanım ve yasadışı imalat üzerinde olabilecek etkilerini de içeren değerlendirmesiyle, bu değerlendirmesinin ışığında varsa uygun olabilecek kontrol önlemlerine ilişkin tavsiyelerini Komisyona bildirecektir.

5. Komisyon, Tarafların görüşleri ile değerlendirmesi bilimsel düzeyde belirleyici olan Organın görüş ve tavsiyelerini ve konuyla ilgili olabilecek öteki etkenleri de gözönünde tutarak, üye sayısının üçte iki çoğunluğuyla bir maddeyi I veya II numaralı tabloya dahil edebilecektir.

6. Komisyonun bu madde uyarınca alınan her kararı Genel Sekreter tarafından bu sözleşmeye Taraf olan veya olabilecek tüm Devletlerle kuruluşlara ve Organa bildirilecektir. Bu kararlar bildirim tarihinden 180 gün sonra yürürlüğe gireceklerdir.

7. (a) Komisyon tarafından bu madde çerçevesinde alınan kararlar, Taraflardan biri tarafından bildirim takip eden 180 gün içinde yazılı olarak talep edilmesi halinde, gözden geçirilmek üzere Konseye sunulacaktır. Müracaatın, gerekçesini oluşturan tüm bilgilerle birlikte, Genel Sekretere yapılması gerekir.

(b) Genel Sekreter müracaatı ve gerekli bilgileri Komisyona, Organa ve tüm Taraflara ileticek ve 90 gün içinde görüşlerini bildirmeye davet edecektir. Gelen tüm görüşler incelenmek üzere Konseye sunulacaktır.

(c) Konsey, Komisyonun kararını onaylayabilir veya iptal edebilir. Konsey, kararı Sözleşme taraf olan veya olabilecek tüm Devletlerle kuruluşlara, Komisyona ve Organa iletacaktır.

8. (a) Bu maddenin 1 inci fıkrasında yer alan hükümlerin genel niteliği ile 1961 tarihli Sözleşme, Değiştirilmiş 1961 tarihli Sözleşme ve 1971 tarihli Sözleşme hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Taraflar, I ve II numaralı tablolarda kayıtlı maddelerin kendi ülkelerindeki imalatını ve dağıtımını denetlemek için uygun gördükleri önlemleri alacaklardır.

(b) Bu amaçla Taraflar :

(i) Söz konusu maddelerin imalat ve dağıtımını yapan tüm kişi ve firmaları denetleyebileceklerdir;

(ii) Bu tür üretim veya dağıtımın yapılabileceği kurumları ve iş yerlerini bir izin rejimi çerçevesinde denetime tabi tutabileceklerdir;

(iii) Yukarıda belirtilen faaliyetlerde bulunacak izin sahiplerinin izin belgesi almalarını da isteyebileceklerdir;

(iv) Bu maddelerin, üreticilerin ve dağıtıcıların elinde, normal ticaretin ve pazar koşullarının gerektirdiği miktarların üzerinde birikmesine engel olabileceklerdir.

9. Taraflar I ve II numaralı tablolarda kayıtlı maddelerle ilgili olarak aşağıdaki önlemleri alacaklardır :

(a) Şüpheli faaliyetlerin tespit edilmesini kolaylaştırmak amacıyla I ve II numaralı tablolarda kayıtlı maddelerin uluslararası ticaretini denetlemek üzere bir sistem kuracak ve idame ettireceklerdir. Bu denetleme sistemleri, şüpheli sipariş ve faaliyetleri yetkili makamlara bildirmesi gereken imalatçı, ithalatçı, ihracatçı, toptancı ve perakendecilerle sıkı bir işbirliği yapılarak uygulanacaktır.

(b) Uyuşturucu veya psikotrop bir maddenin kaçak imalatında kullanılacağına ilişkin yeterli delil olduğu takdirde, I veya II numaralı tablolarda kayıtlı maddelere elkonulmasında olanak sağlayacaklardır.

(c) I veya II numaralı tablolarda kayıtlı herhangi bir maddenin, uyuşturucu veya psikotrop maddelerin kaçak imali amacıyla ithal veya ihraç edildiği veya transit geçirildiği yolunda bir kanaat varsa, ilgili Tarafların yetkili makam ve servislerine, bu kanaate neden olan hususlara ve özellikle kullanılan ödeme biçimlerine ve diğer önemli unsurlara ilişkin olarak mümkün olan en seri biçimde duyuruda bulunacaklardır.

(d) İthalat ve ihracat konusu olan sevkiyatın doğru bir şekilde etiketlenmesini ve belgelendirilmesini isteyeceklerdir. Fatura, manifesto, gümrük, nakliye ve diğer gönderme belgeleri gibi ticarî belgelerde ithalat veya ihracat konusu olan maddelerin I veya II numaralı tablolarda yazıldığı biçimde isimleri, ithal veya ihraç edilen miktar, ithalatçının ve ihracatçının adı ve adresi ile bilindiği takdirde alıcının adresi belirtilecektir.

(e) Bu fıkranın (d) bendinde sözkonusu edilen belgelerin asgari iki yıl saklanması ve yetkili makamların incelemesine açık tutulmasını sağlayacaklardır.

10. (a) 9 uncu fıkraya hükümlerine ilaveten ve ilgili Tarafın Genel Sekretere yapacağı talep üzerine her bir Taraf, ülkesinden I Numaralı tabloda kayıtlı bir madde ihraç edileceği zaman, ihracattan önce yetkili makamlarınca ithalatçı ülke yetkili makamlarına aşağıdaki bilgilerin verilmesini sağlayacaktır :

(i) İthalatçının, ihracatçının ve biliniyorsa alıcının adı ve adresi;

(ii) I numaralı Tablodaki maddenin adı;

(iii) İhraç edilen maddenin miktarı;

(iv) Öngörülen hudut giriş kapısı ve öngörülen sevkiyat tarihi;

(v) Taraflar arasında karşılıklı tespit edilmiş olabilecek diğer tüm bilgiler.

(b) Taraf her Devlet arzuyu şayan veya gerekli gördüğü takdirde, bu fıkrada öngörülenlerden daha sıkı ve ciddi denetim önlemleri alabilecektir.

11. Bir Taraf, bu maddenin 9 ve 10 uncu fıkraları uyarınca diğer bir Tarafa bilgi verdiği takdirde, bu bilgileri alan Tarafın ticarî veya meslekî sırların veya ticarî yöntemlerin gizliliğine riayet etmesini isteyebilecektir.

12. Taraf her Devlet, aşağıdaki bilgileri, Organın tespit edeceği biçim ve tarzda ve hazırlayacağı formları kullanarak her yıl Organa verecektir:

(a) I ve II numaralı tablolarda kayıtlı maddelerin yakalanan miktarı ve biliniyorsa kaynağı;

(b) I ve II numaralı tablolarda kayıtlı olmamakla birlikte uyuşturucu veya psikotrop maddelerin kaçak imalatında kullanıldığı tespit edilen ve ilgili tarafın Organın dikkatine getirmek için yeterince önemli olarak gördüğü diğer maddeler;

(c) Kaçağa kayma ve kaçak imalat yöntemleri.

13. Organ bu maddenin uygulanmasına ilişkin olarak her yıl Komisyona rapor verecek ve Komisyon I ve II numaralı tabloların yeterliliğini ve uygunluğunu periyodik olarak gözden geçirecektir.

14. Bu maddenin hükümleri, tıbbi müstahsarlar ile I veya II numaralı tablolarda kayıtlı maddeler ihtiva eden ve bu maddelerin kolaylıkla kullanılmasına veya çıkartılmasına imkân vermeyecek şekilde terkip edilmiş diğer müstahsarlara uygulanmayacaktır.

Madde 13

MALZEME VE TEÇHİZAT

Taraflar uyuşturucu ve psikotrop maddelerin kaçak üretimi veya imalatı amacıyla malzeme ve teçhizat ticaretini ve kaçağa kaymasını önlemek için uygun görecekları önlemleri alacaklar ve bu amaçla işbirliği yapacaklardır.

Madde 14

UYUŞTURUCU MADDE İÇEREN BİTKİLERİN KAÇAK OLARAK YETİŞTİRİLMESİNİN ÖNLENMESİNE VE UYUŞTURUCU VE PSİKOTROP MADDELERE OLAN YASADIŞI TALEBİN ORTADAN KALDIRILMASINA YÖNELİK ÖNLEMLER

1. Tarafların bu Sözleşme uyarınca alacakları önlemler uyuşturucu ve psikotrop madde içeren bitkilerin kaçak olarak yetiştirilmesinin önlenmesi ve uyuşturucu ve psikotrop maddelere olan yasadışı talebin ortadan kaldırılması konusunda 1961 Sözleşmesi, Değiştirilmiş 1961 Sözleşmesi ve 1971 Sözleşmesinin hükümlerinden daha az katı olmayacaktır.

2. Taraf her Devlet afyon haşhaşı, koka ağacı ve hintkeneviri bitkisi gibi uyuşturucu veya psikotrop maddeler içeren bitkilerin ülkesinde yasadışı üretiminin önlenmesi ve kaçak olarak yetiştirilenlerin imha edilmesi için gerekli önlemleri alacaktır. Benimsenen önlemler temel insan haklarına saygılı olacak ve tarihi kayıtlarla doğrulanması halinde mevcut geleneksel yasal kullanımı ve çevre korunmasını gözönünde bulunduracaktır.

3. (a) Kaçak ekimi önlemeye yönelik çabaları daha da etkinleştirmek için Taraflar işbirliği yapabileceklerdir. Bu işbirliği, başka şeyler yanında ve uygunsuz, yasadışı üretimin yerini alabilecek

ve ekonomik açıdan sürdürülebilir alternatiflere yolaçacak entegre kırsal kalkınmaya destek sağlanmasını da içerebilecektir. Bu tür kırsal kalkınma programlarının uygulanmaya başlanılmasından önce pazara ulaşım, elde mevcut kaynaklar ve o sırada hüküm süren sosyo-ekonomik koşullar gibi etkenlerin dikkate alınması gereklidir. Taraflar, aralarında, işbirliği için uygun diğer tüm önlemlerin alınmasını da kararlaştırabileceklerdir.

(b) Taraflar kaçak ekimin önlenmesi konusunda bilimsel ve teknik bilgi değişimiyle bilimsel araştırma çalışmalarını da kolaylaştıracaklardır.

(c) Sınırdaş Taraflar, sınırın kendi taraflarında kaçak ekimin önlenmesi programları çerçevesinde, işbirliğinde bulunmaya çalışacaklardır.

4. Taraflar insan ızdırabını azaltmak ve kaçakçılığın malî cazibesini ortadan kaldırmak amacıyla, uyuşturucu ve psikotrop maddelere olan yasadışı talebin ortadan kaldırılmasına veya azaltılmasına yönelik uygun önlemleri alacaklardır. Bu önlemler için, başka belgeler yanında, Birleşmiş Milletlerin, Dünya Sağlık Örgütü gibi Birleşmiş Milletler uzman kuruluşlarının ve yetkili öteki uluslararası kuruluşların tavsiye kararları ile 1987 yılında yapılan Uyuşturucu Maddelerin Kötüye Kullanımı ve Kaçakçılığına dair uluslararası Konferansta kabul edilen sonuç belgesinin uyuşturucu madde kullanımının önlenmesi ve bağımlıların tedavisi ve rehabilitasyonu alanlarında faaliyet gösteren devlet kuruluşlarına ve hükümet dışı kuruluşlarla özel kişi ve kuruluşlara ilişkin hükümleri esas alınabilecektir. Taraflar, uyuşturucu ve psikotrop maddelere olan yasadışı talebi ortadan kaldırmak veya azaltmak amacıyla ikili veya çok taraflı anlaşma veya düzenlemeler aktebileceklerdir.

5. Taraflar elkonulan veya müsadere edilen uyuşturucu ve psikotrop maddeler ile I ve II numaralı tablolarda kayıtlı maddelerin gecikmeden imha edilmesi veya yasal olarak kullanılması ve yeterli miktarının belgelenip delil olarak saklanması için gerekli önlemleri de alabileceklerdir.

Madde 15

TİCARİ TAŞIMACILAR

1. Taraflar ticarî taşımacıların işlettiği nakliye araçlarının, 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçların işlenmesinde kullanılmaması için gerekli önlemleri alacaklardır. Önlemler ticarî taşımacılarla akdedilecek özel düzenlemeleri de kapsayabilecektir.

2. Taraflar, ticarî taşımacıların işlettikleri nakliye araçlarının 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçların işlenmesinde kullanılmasını önlemek için makul önlemleri almalarını sağlayacaklardır. Bu önlemlere aşağıdaki hususlar dahil edilebilecektir.

(a) Ticarî taşımacının asıl işyerinin Taraf Devletin ülkesinde olması halinde :

(i) Personelin şüpheli kişi ve sevkıyatı tanıyabilecek şekilde eğitilmesi;

(ii) Personelin dürüst kalmasının teşvik edilmesi;

(b) Ticarî taşımacının Taraf Devletin ülkesinde faaliyet göstermesi halinde:

(i) Mümkün olduğu her halde taşıma senetlerinin önceden sunulması;

(ii) Tahrif edilemez ve ayrı ayrı kontrol edilebilen mühürler kullanılması;

(iii) 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen suçlarla irtibatlandırılacak şüpheli her durumun uygun ilk fırsatta yetkili makamlara bildirilmesi.

3. Taraf her Devlet, giriş ve çıkış kapılarıyla diğer gümrük kontrol bölgelerinde, yetkisiz kişilerin taşıtlara ve yüklerine ulaşmalarının engellenmesi ve gerekli güvenlik önlemlerinin uygulanması için ticarî taşımacılarla yetkili makamların işbirliği yapmalarını sağlamaya çalışacaktır.

Madde 16

TİCARİ BELGELER VE İHRAÇ MALLARININ ETİKETLENMESİ

1. Taraf her Devlet, uyuşturucu ve psikotrop maddelerin yasal ihracatının uygun şekilde belgelendirilmesini sağlayacaktır. 1961 Sözleşmesinin 31 inci maddesinde, Değiştirilmiş 1961 Sözleşmesinin 12 nci maddesinde ve 1971 Sözleşmesinin 12 nci maddesinde belirtilen belgelere ilaveten, fatura, menifesto, gümrük, nakliye ve diğer sevkiyat belgeleri gibi ticarî belgelerde, ihraç edilen uyuşturucu ve psikotrop maddelerin 1961 Sözleşmesi, Değiştirilmiş 1961 Sözleşmesi ve 1971 Sözleşmesinin ekindeki cetvellerdekine uygun şekilde isimleri, ihraç edilen miktarı ve ihracatçının, ithalatçının ve bilindiği takdirde alıcının isim ve adresi de belirtilecektir.

2. Taraf her Devlet, ihraç edilen uyuşturucu ve psikotrop maddelerin yanlış biçimde etiketlenmesini sağlayacaktır.

Madde 17

DENİZ YOLUYLA KAÇAKÇILIK

1. Taraflar, uluslararası deniz hukukuna uygun olarak, deniz yoluyla yapılan kaçakçılığı önlemek amacıyla mümkün olan en ileri düzeyde işbirliği yapacaklardır.

2. Kendi bayrağını taşıyan veya hiçbir bayrak veya kayıt işareti görülmeyen bir geminin uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptığına dair makul bir şüphesi olan bir Taraf, geminin bu amaçla kullanımına son vermek amacıyla diğer Tarafların yardımını talep edebilecektir. Böyle bir talepte bulunulan Taraflar imkânları ölçüsünde yardımda bulunacaklardır.

3. Uluslararası hukuka uygun olarak seyrüsefer serbestisinden yararlanan ve diğer bir Tarafın bayrağını veya kayıt işaretlerini taşıyan bir geminin kaçakçılık yaptığına dair makul gerekçelere sahip olan bir Taraf, bayrak Devletine bu durumu bildirebilecek, kaydın doğrulanmasını ve doğrulanması halinde gemiyle ilgili olarak uygun önlemleri almak için bayrak Devletinden izin isteyebilecektir.

4. 3 üncü fıkraya veya aralarında yürürlükte bulunan antlaşmalara veya ayrıca aktettikleri anlaşma veya düzenlemelere uygun olarak, bayrak Devleti talep eden Devlete başka işlemler yanında:

(a) Gemiye çıkılması;

(b) Geminin aranması;

(c) Kaçakçılığa ilişkin deliller bulunması halinde gemiye, gemideki kişilere ve yüküne ilişkin olarak uygun işlemlerin yapılması için izin verebilecektir.

5. Bu madde uyarınca işlem yapılması durumunda, ilgili Taraflar denizde can güvenliği ile gemi ve yükünün güvenliğinin tehlikeye atılmaması ve bayrak Devletinin veya ilgili diğer herhangi bir Devletin ticarî ve hukukî çıkarlarının haleldar edilmemesi gerektiğini gözönünde tutacaklardır.

6. Bayrak Devleti, bu maddenin 1 inci fıkrasındaki yükümlülüklerine uygun olacak ölçüde, vereceği müsaadeyi talep eden Taraf ile sorumluluğa ilişkin koşullar dahil karşılıklı olarak kabul edilecek koşullara bağlı kılabilir.

7. Bu maddenin 3 üncü ve 4 üncü fıkralarında belirtilen amaçlar için Taraf her Devlet, bir geminin kendi bayrağını çekmeye hakkı olup olmadığını tespit amacıyla bir diğer Tarafa yapılan taleplerle 3 üncü fıkra uyarınca yapılan izin taleplerini gecikmeksizin cevaplandıracaktır. Bu sözleşmeye taraf olunurken, her Taraf, bu tür talepleri kabul edecek ve cevaplandırarak yetkili makamı

veya gerekiyorsa makamları belirleyecektir. Belirlemeyi takip eden bir ay içinde, belirlenen makam Genel Sekreter aracılığıyla diğer tüm Taraf'lara bildirilecektir.

8. Bu madde uyarınca herhangi bir işlem yapan bir Taraf, bu işlemin sonuçlarını ilgili bayrak Devletine gecikmeksizin bildirecektir.

9. Taraflar, bu maddenin hükümlerini uygulamak veya daha etkili kılmak amacıyla, ikili veya bölgesel anlaşma veya düzenlemeler akdedilmesini gözönünde bulunduracaklardır.

10. Bu maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen işlemler, sadece, askerî gemi veya askerî uçaklarla Devlet hizmetinde olduğunu gösteren açık işaretler taşıyan, bu şekilde kolayca tanınabilecek ve usulüne uygun biçimde yetkili kılınmış diğer gemi veya uçaklar tarafından yerine getirilebilecektir.

11. Bu madde uyarınca yapılacak tüm işlemlerde, kıyı Devletlerinin hak ve yükümlülükleriyle uluslararası deniz hukukuna uygun olarak kullanacakları kazai yetkilerin haleldar edilmemesi veya etkilenmemesi gereği gözönünde tutulacaktır.

Madde 18

SERBEST TİCARET BÖLGELERİ VE SERBEST LİMANLAR

1. Taraflar, serbest bölge ve limanlarda uyuşturucu ve psiko trop maddeler ile I ve II numaralı tablolarda kayıtlı maddelerin kaçakçılığını önlemek için, ülkenin diğer yerlerinde uygulanan önlemlerden daha gevşek olmayan önlemler uygulayacaklardır.

2. Taraflar :

(a) Serbest bölge ve limanlarda mal ve şahıs hareketlerini denetlemeye çalışacaklar ve bu amaçla yüklerle, gezinti ve balıkçı tekneleri de dahil olmak üzere giriş ve çıkış yapan gemilerin, uçak ve araçların ve gerektiğinde bu taşıtların mürettebatı ile yolcularının ve bunların eşyalarının aranması için ilgili makamlarını yetkilendireceklerdir;

(b) Serbest ticaret bölgelerine ve serbest limanlara giren veya çıkan ve uyuşturucu ve psiko trop maddeler ile I ve II numaralı tablolarda kayıtlı maddeler içerdiğinden kuşkulanan yükleri tespit edecek sistemler kurmaya ve idame ettirmeye çalışacaklardır;

(c) Serbest bölge ve limanlardaki liman ve doklarla havaalanı ve hudut kapılarında gözetleme sistemleri kurmaya ve idame ettirmeye çalışacaklardır.

Madde 19

POSTA HİZMETLERİNİN KULLANIMI

1. Taraflar, posta servislerinin kaçakçılık amacıyla kullanılmasını önlemek için Evrensel Posta Birliği Sözleşmelerinden kaynaklanan yükümlülüklerine ve iç hukuk sistemlerinin temel ilkelere uygun önlemler alacaklar ve bu amaçla birbirleriyle işbirliğinde bulunacaklardır.

2. 1 inci fıkrada öngörülen önlemler özellikle aşağıdaki hususları içerecektir :

(a) Posta hizmetlerinin kaçakçılık amacıyla kullanılmasını önlemek ve bastırmak için eşgüdümlü bir faaliyet;

(b) Posta gönderilerindeki kaçak uyuşturucu ve psiko trop maddelerle I ve II numaralı tablolarda kayıtlı maddeleri ortaya çıkarmaya yarayacak tahkikat ve denetleme yöntemlerinin yetkili kolluk kuvvetleri tarafından uygulamaya konularak idame ettirilmesi;

(c) Adli takibat için gerekli delillerin derlenmesine imkân verecek yasal önlemler.

Madde 20

TARAF DEVLETLERCE VERİLMESİ GEREKLİ BİLGİLER

1. Taraflar, Sözleşmenin ülkelerinde uygulanmasına ilişkin bilgileri ve özellikle :

(a) Sözleşmenin uygulanması için çıkartılan kanun ve tüzüklerin metinlerini;

(b) Kendi kazai yetki alanlarında yeralan ve yeni eğilimler, miktarlar, maddelerin temin edildiği kaynaklar veya kaçakçılık yapan kişilerin uyguladığı yöntemler bakımından önemli gördükleri kaçakçılık olaylarını Genel Sekreter aracılığıyla Komisyona bildireceklerdir.

2. Taraflar bu bilgileri Komisyonun tespit edeceği biçim ve tarihlere bildireceklerdir.

Madde 21

KOMİSYONUN GÖREVLERİ

Komisyon, bu Sözleşmenin amaçlarıyla ilgili olan tüm konuları ve özellikle aşağıdaki hususları incelemekle yetkilidir:

(a) Komisyon, 20 nci madde uyarınca Taraflarca verilen bilgileri temel alarak, Sözleşmenin uygulanmasını izleyecektir;

(b) Komisyon Taraflardan alınan bilgilere dayanarak telkin ve genel tavsiyelerde bulunabilecektir;

(c) Komisyon, Organın görevleriyle ilgili olabilecek herhangi bir konuyu Organın dikkatine getirebilecektir;

(d) Komisyon, 22 nci maddenin 1 (b) fıkrası uyarınca Organın kendisine havale ettiği tüm sorunlara ilişkin olarak uygun gördüğü şekilde işlem yapacaktır;

(e) Komisyon, 12 nci maddede belirlenen yönetmel I ve II numaralı tablolarda değişiklik yapabilecektir;

(f) Komisyon, bu Sözleşme uyarınca kabul ettiği karar ve tavsiyeleri, Sözleşmeye Taraf olmayan Devletlerin de bu doğrultuda hareket etmelerine olanak sağlamak amacıyla, sözkonusu Devletlerin dikkatine getirebilecektir.

Madde 22

ORGANIN GÖREVLERİ

1. Komisyonun 21 nci maddede belirlenen görevleri ve Organ ve Komisyonun 1961 Sözleşmesi, Değiştirilmiş 1961 Sözleşmesi ve 1971 Sözleşmesi ile belirlenmiş olan görevleri saklı kalmak kaydıyla;

(a) Organ kendisine, Genel Sekretere veya Komisyona sağlanan veya Birleşmiş Milletler kuruluşları tarafından verilen bilgilerin incelenmesi sonucunda, kendi yetki alanına giren konularda bu Sözleşmenin amaçlarının yerine getirilmediği izlenimi edinirse ilgili Taraf veya Taraflardan konuya ilişkin olarak bilgi isteyebilecektir;

(b) 12, 13 ve 16 ncı maddelerle ilgili olarak :

(i) Organ, bu fıkranın (a) bendine uygun olarak işlem yaptıktan sonra, 12, 13 ve 16 ncı maddelerin uygulanmasını sağlamak için, gerek duyarsa, o günkü koşullarda gerekli gözükten düzeltici önlemlerin alınmasını ilgili Taraftan isteyebilecektir;

(ii) Organ, aşağıdaki (iii) alt-bendi uyarınca bir işlem yapıncaya kadar, ilgili Tarafla önceki alt-bendler uyarınca yapmış olduğu haberleşmenin gizliliğine riayet edecektir.

(iii) Organ, bu bend uyarınca ilgili Tarafı almaya davet ettiği düzeltici önlemlerin alınmadığını tespit ederse, konuyu Tarafların, Konseyin ve Komisyonun dikkatine getirebilecektir. Bu bend uyarınca yayınlanacak tüm raporlarda, istemesi halinde ilgili Tarafın görüşüne de yer verilecektir.

2. Herhangi bir Taraf bu madde çerçevesinde kendisini doğrudan ilgilendiren bir sorunun görüşüleceği Organ toplantılarına katılmaya davet edilecektir.

3. Organ tarafından bu madde uyarınca alınan kararlarda oybirliği sağlanamazsa, azınlık görüşü de açıklanacaktır.

4. Organın bu madde uyarınca alacağı kararlar, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla alınacaktır.

5. Organ bu maddenin 1 inci fıkrasının (a) bendinde belirlenen görevlerini yerine getirirken, elindeki tüm bilgilerin gizliliğine riayet edecektir.

6. Bu maddenin Organa vermiş olduğu sorumluluk, bu Sözleşme hükümlerine uygun olarak Taraflar arasında aktedilmiş olan antlaşma veya anlaşmaların uygulanmasını kapsamayacaktır.

7. Bu maddenin hükümleri, Taraflar arasında 32 nci madde hükümleri kapsamına giren anlaşmazlıklara uygulanmayacaktır.

Madde 23

ORGANIN RAPORLARI

1. Organ faaliyetlerine ilişkin olarak her yıl bir rapor hazırlayacaktır. Bu raporda Organın elindeki bilgilerin tahlili ile, varsa ve uygunsu Taraflarca verilen veya Taraflardan istenilen açıklamalarla Organın yapmak isteyeceği gözlem ve tavsiyelere de yer verilecektir. Organ, gerekli gördüğü takdirde, başka raporlar da düzenleyebilecektir. Raporlar Komisyon aracılığıyla ve Komisyonun uygun görebileceği gözlemleriyle birlikte Konseye sunulacaktır.

2. Organın raporları Genel Sekreter tarafından Taraflara iletilecek ve daha sonra yayımlanacaktır. Taraflar raporların herhangi bir kısıtlama olmadan dağıtımına izin vereceklerdir.

Madde 24

BU SÖZLEŞMENİN ÖNGÖRDÜĞÜ ÖNLEMLERDEN DAHA SIKI ÖNLEMLER UYGULANMASI

Taraflar, kaçakçılığı önlemek veya bastırmak için arzu ettikleri veya gerekli gördükleri takdirde bu Sözleşmenin öngördüğü önlemlerden daha sıkı veya daha şiddetli önlemler alabileceklerdir.

Madde 25

DAHA ÖNCEKİ ANTLAŞMALARDA KAYNAKLANAN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİN İHLAL EDİLMEZLİĞİ

Bu sözleşmenin hükümleri Tarafların 1961 Sözleşmesi, Değiştirilmiş 1961 Sözleşmesi ve 1971 Sözleşmesinden kaynaklanan herhangi bir hak veya yükümlülüklerini ihlal etmeyecektir.

Madde 26

İMZA

Bu Sözleşme 20 Aralık 1988-28 Şubat 1989 tarihleri arasında Birleşmiş Milletler Viyana Ofisinde ve daha sonra 20 Aralık 1989 tarihine kadar Birleşmiş Milletlerin New York'daki Merkezinde:

(a) Tüm Devletlerin;

(b) Birleşmiş Milletler Namibya Konseyi tarafından temsil edilen Namibya'nın;

(c) Bu Sözleşmede ele alınan konulara ilişkin olarak uluslararası anlaşma müzakere, akit ve uygulama yetkisi olan bölgesel ekonomik bütünleşme örgütlerinin imzasına açık tutulacaktır. Sözleşmede kullanılan Taraf, Devlet veya Ulusal makam deyimleri, bu örgütler için kendi yetki alanları çerçevesinde geçerli olacaktır.

Madde 27

ONAY, KABUL, UYGUN BULMA VEYA RESMÎ TEYİD İŞLEMİ

1. Bu Sözleşme, Devletlerin ve Birleşmiş Milletler Namibya Konseyi tarafından temsil edilen Namibya'nın onay, kabul veya uygun bulmasına ve 26 ncı maddenin (c) bendinde değinilen bölgesel ekonomik bütünleşme örgütlerinin resmî teyid işlemlerine tabidir. Onay, kabul, uygun bulma ve resmî teyid belgeleri Genel Sekretere tevdi edilecektir.

2. Bölgesel ekonomik bütünleşme örgütleri, resmî teyid belgelerinde, bu Sözleşmenin düzenlediği konulardaki yetki alanlarını belirteceklerdir. Bu örgütler bu Sözleşmenin düzenlediği konularda yetki alanlarında yapılabilecek her türlü değişikliği de Genel Sekretere bildireceklerdir.

Madde 28

KATILMA

1. Bu Sözleşme tüm Devletlerin, Birleşmiş Milletler Namibya Konseyi tarafından temsil edilen Namibya'nın ve 26 ncı maddenin (c) fıkrasında değinilen bölgesel ekonomik bütünleşme örgütlerinin katılmasına açık tutulacaktır. Katılma, katılma belgesinin Genel Sekretere tevdi edilmesi yoluyla olacaktır.

2. Bölgesel ekonomik bütünleşme örgütleri, katılma belgelerinde, bu Sözleşmenin düzenlediği konulardaki yetki alanlarını belirteceklerdir. Bu örgütler bu Sözleşmenin düzenlediği konularda yetki alanlarında yapılabilecek her türlü değişikliği de Genel Sekretere bildireceklerdir.

Madde 29

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

1. Bu Sözleşme Devletler veya Birleşmiş Milletler Namibya Konseyi tarafından temsil edilen Namibya tarafından yirminci onay, kabul, uygun bulma veya katılma belgesinin Genel Sekretere tevdiini izleyen doksanıncı gün yürürlüğe girecektir.

2. Yirminci onay, kabul, uygun bulma veya katılma belgesinin tevdiinden sonra Sözleşmeyi onaylayan, kabul eden, uygun bulma veya katılan her Devlet ile Birleşmiş Milletler Namibya Konseyi tarafından temsil edilen Namibya için Sözleşme, onay, kabul, uygun bulma veya katılma belgesinin tevdiini izleyen doksanıncı gün yürürlüğe girecektir.

3. 26 ncı maddenin (c) fıkrasında değinilen her bölgesel ekonomik bütünleşme örgütü için, bu Sözleşme resmî teyid veya katılma belgesinin tevdiini izleyen, veya daha sonraysa, Sözleşmenin bu maddenin 1 inci bendi uyarınca yürürlüğe gireceği gün, yürürlüğe girecektir.

Madde 30

FESİH

1. Her Taraf, Genel Sekretere yapacağı yazılı bir bildirim ile Sözleşmeyi her zaman feshedebilir.

2. Fesih, fesih bildiriminin Genel Sekreter tarafından alındığı tarihten bir yıl sonra ilgili Taraf için geçerli olacaktır.

Madde 31

DEĞİŞİKLİKLER

1. Herhangi bir Taraf Sözleşmede değişiklik yapılmasını önerebilir. Herhangi bir değişiklik önerisinin metni ve nedenleri ilgili Tarafça Genel Sekretere iletilecektir. Genel Sekreter değişiklik önerisini diğer Tarafalara ileticek ve öneriyi kabul edip etmediklerini soracaktır. Bu şekilde genelge yapılan değişiklik önerisi metni, herhangi bir Tarafça genelgeyi takip eden 24 ay içinde reddedilmez ise kabul edilmiş sayılacak ve her bir Taraf için bu değişikliğin kendisini bağladığını bildiren bir belgeyi Genel Sekretere tevdiinden itibaren 90 gün sonra değişiklik o Taraf için yürürlüğe girecektir.

2. Değişiklik önerisi herhangi bir Tarafça reddedilirse, Genel Sekreter Taraflarla danışmalar da bulunacak ve çoğunluk isterse sorunu Tarafaların görüşleriyle birlikte Konseye sunacaktır. Konsey, Birleşmiş Milletler Yasasının 62 nci maddesinin 4 üncü fıkrası uyarınca bir konferans toplamaya karar verebilecektir. Böyle bir konferans sonucu kabul edilecek her değişiklik bir Değişiklik Protokolünde yeralacaktır. Bu Protokol ile kendini bağlı sayma iradesinin Genel Sekretere açıklıkla bildirilmesi gerekecektir.

Madde 32

ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Bu Sözleşmenin yorumlanmasında veya uygulanmasında iki veya daha çok Taraf arasında anlaşmazlık çıkması halinde, Tarafalar görüşme, soruşturma, arabuluculuk, uzlaştırma, hakemlik ve bölgesel kuruluşlara başvurma veya yargı yoluyla veya bizzat seçecekleri başka barışçı yollarla anlaşmazlığın çözümlenmesi amacıyla birbirlerine danışacaklardır.

2. 1 inci fıkrada öngörülen yollarla çözümlenemeyen bu gibi herhangi bir anlaşmazlık, anlaşmazlığa taraf olan Taraf Devletlerden herhangi birinin talebi üzerine karar için Uluslararası Adalet Divanına havale edilecektir.

3. 26 ncı maddenin (c) fıkrasında atıfta bulunulan uluslararası ekonomik bütünleşme örgütlerinden biri, bu Maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen yollarla çözümlenemeyen bir anlaşmazlığa taraf olması halinde, BM üyesi bir Devlet aracılığıyla, Konseyin Uluslararası Adalet Divanından Divan Statüsünün 65 inci Maddesi uyarınca danışma görüşü istemesini talep edebilecektir. Bu görüşü bağlayıcı olacaktır.

4. Her Devlet, bu Sözleşmeyi imza veya onay, kabul veya uygun bulma sırasında veya Sözleşmeye katılırken veya her bölgesel ekonomik bütünleşme örgütü imza veya resmî teyid veya katılma belgesinin tevdi aşamasında, kendisini bu maddenin 2 nci ve 3 üncü fıkraları ile bağlı saymadığını beyan edebilecektir. Diğer Tarafalar böyle bir beyanda bulunan herhangi bir Tarafa karşı 2 nci ve 3 üncü fıkralarla bağlı olmayacaklardır.

5. Bu Maddenin 4 üncü fıkrası uyarınca beyanda bulunan herhangi bir Taraf, bu beyanını Genel Sekretere bildirimde bulunmak suretiyle her zaman geri çekebilecektir.

Madde 33

ASLÎ METİNLER

Bu Sözleşmenin Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, İspanyolca ve Rusça metinleri eşit şekilde geçerlidir.

Madde 34

TEVDİ MAKAMI

Genel Sekreter bu Sözleşmenin tevdi makamı olacaktır.

Aşağıda imzaları bulunanlar, hassaten yetkili olarak bu Sözleşmeye imzalarını koymuşlardır. Viyana'da, tek orjinal nüsha olarak işbu 1988 yılı Aralık ayının 20 nci gününde yapılmıştır.

EKLER :

Tablo I

Ephedrine
Ergometrine
Ergotamine
Lysergic acid
I-phenyl-2-propanone
Pseudoephedrine
Ayrıca bu Tabloda sıralanan
maddelerin varsa tuzları

Tablo II

Acetic anhydride
Acetone
Anthranilic acid
Ethyl ether
Fhenylacetic acid
Piperidine
Ayrıca bu Tabloda sıralanan
maddelerin varsa tuzları

